

Dit najaar stelt het ING Art Center optimisme centraal met de tentoonstelling *Hahaha. De humor van de kunst*

“Niets is voldoende serieus om serieus genomen te worden” Marcel Duchamp

Dinsdag 14 september 2021 - Brussel - Voor het eerst in anderhalf jaar openen morgen de deuren van het ING Art Center aan de Kunstberg in Brussel voor de tentoonstelling *Hahaha. De humor van de kunst*. De tentoonstelling met meer dan 200 werken belicht de diverse manieren waarop de artistieke bewegingen van de negentiende eeuw tot nu humor in het creatieve proces hebben geïntegreerd om de gevestigde esthetische standaarden in vraag te stellen. Van de Great Zwanz Exhibition (1885) tot Dada, van het schilderij van de ezel *Lolo* tot de ready-mades van Marcel Duchamp, van René Magritte tot Marcel Broodthaers, van Andrea Fraser's lezingen-voorstellingen tot Wim Delvoye's werken om te spelen, *Hahaha. De humor van de kunst* legt de nadruk op het revolutionaire potentieel van de lach. De tentoonstelling is het resultaat van een unieke samenwerking tussen ING België, KANAL-Centre Pompidou en het Centre Pompidou. Kinderen en volwassenen kunnen heel de tentoonstelling op een ongewone manier ontdekken via onder meer lachyoga en improvisatieworkshops. Op vraag van ING België, zijn de komiek Alex Vizorek en presentator en kunstliefhebber Stijn Van de Voorde de peters van de tentoonstelling die tot 16 januari 2022 loopt.

De tentoonstelling laat de bezoeker met een nieuwe blik naar enkele vaste waarden van de moderne avant-gardes kijken, met name die van de humor, en onthult kunstwerken die amper of nooit in België zijn getoond. De werken uit de collecties van het Centre Pompidou, die de hoofdmoot van het project beslaan, worden aangevuld met een twintigtal werken van Belgische kunstenaars uit de collectie van ING België, uit privécollecties of afkomstig van hun makers zelf, onder wie Wim Delvoye en Guillaume Bijl.

Humor serieus nemen

Nicolas Liucci-Goutnikov, de curator van de tentoonstelling: *“Hahaha heeft als doel om aan de lach zijn rechtmatige plaats in de moderne en hedendaagse kunstgeschiedenis te geven. Door zich van de lach te bedienen, hebben de avant-gardekunstenaars er een van de belangrijkste drijfveren van de moderniteit van gemaakt. Maar tot nu toe is humor niet meer dan een schim in het grote modernistische verhaal”*.

De manier waarop kunstenaars met humor de gevestigde orde omverwerpen, wordt in de tentoonstelling belicht aan de hand van zeven thema's: de komische salons van de negentiende eeuw, woordspelingen, kunst als spel, hoaxes, parodieën, spot en meestersnarren.

De begindagen van de humor van de kunst en de komische salons

Kunst brengt mensen al sinds de achttiende eeuw aan het lachen. In Parijs richten de eerste humoristische tekeningen hun pijlen op een kunstwereld die zich aan het vormen is en spotten ze met kunstwerken, kunstenaars, verzamelaars, kunstcritici en toeschouwers. Parodiërende tentoonstellingen, zoals die van de *Arts Incohérents* in Parijs of de *Great Zwans Exhibitions*, die in het Brussel van de belle époque ontstaan, vormen een maf tegengewicht voor de serieuze salons. De spottende kritiek op de kunst komt op dat ogenblik van buitenaf van de pers. Die situatie verandert vanaf 1910, wanneer de kritische en tegelijk vrolijke ingesteldheid van de dadaïstische beweging opduikt. Verscheidene kunstenaars die de basiswaarden van de schone kunsten in vraag stellen en de pretenties ervan willen omverwerpen, integreren de lach openlijk in hun praktijk.

Piet Mondriaan en de parodie

‘Piet, Piet, Piet, Piet... Piet, Piet, Piet, Piépie, Pitié, Piet. Wel! Piet, ik, Salvador, zeg u dat u zonder “i” niet meer bent dan een “pet” (Frans voor scheet).’ Salvador Dali over Piet Mondriaan

In het deel over de parodie blijkt dat het oeuvre van de Nederlandse neoplastische schilder Piet Mondriaan, ontzettend vaak wordt verdraaid. Zo wijdt de surrealist Marcel Mariën er zijn *Mondrianités* aan. In zijn *Venus van Amersfoort* bijvoorbeeld worden de strikte geometrie en de blauwe, rode en gele kleurvlakken van Mondriaan gecombineerd met de gipsen contouren van een Venus van Milo. De titel van het werk verwijst overigens naar de geboorteplaats van Mondriaan. Naast Ernest T. treffen we ook de Zwitserse kunstenares Sylvie Fleury die van haar kant Mondriaans vlakken met primaire kleuren vervangt door nepbont en zo brutaal het zuivere van het neoplasticisme bezoedelt.

“De parodie is in staat om de kunstgeschiedenis volledig van haar mythes te ontdoen. De vermomming door Fleury wijst ook op een ander aspect van de geschiedenis van de moderne kunst, namelijk de uitsluiting van vrouwen uit de canon van de kunstgeschiedenis”, vertelt Anne Petre, verantwoordelijke voor de kunstcollectie van ING België.

Sylvie FLEURY, *Tableau n°1*, 1992, acrylverf en synthetisch nepbont op hout

Marcel MARIEN, *La Vénus d'Amersfoort*, 1982, beschilderd gips

René Magritte en zijn 'période vache'

Le Stropiat behoort tot de 'période vache' (betekenis: kwaadaardige periode) van René Magritte. Wanneer hij in 1948 (eindelijk) wordt uitgenodigd om in de Galerie du Faubourg in Parijs te exposeren, beslist de beroemdste Belgische surrealist om de 'hoofdstad van de kunsten', die zo lang op hem heeft neergekeken, bij de neus te nemen. Hij toont er namelijk een veertigtal snel gemaakte schilderijen en gouaches in schreeuwerige kleuren. De galerie verkoopt geen enkel doek en Magritte slaat snel de pagina van deze ontorende episode om.

Magritte, *Le Stropiat*, 1948, olieverf op doek

Meer dan een tentoonstelling

De peters van de tentoonstelling, presentator en kunstliefhebber Stijn Van de Voorde en komiek Alex Vizorek, verruimen onze blik en stellen de verschillende manieren waarop in onze maatschappij humor kunst wordt, in vraag.

Daarnaast werkte ING de *Hahahagenda* uit zodat jong en oud op een ongewone manier de expo kunnen ontdekken. Dat gaat van workshops voor kinderen en scholen tot lachyoga, improvisaties in het teken van humor tot concerten van studenten van de Koningin Elisabeth Muziekkapel.

De expo zal zich ook verderzetten buiten de muren van het ING Art Center: een wandelparcours in Brussel verbindt verschillende kunstwerken met historische plaatsen in onze hoofdstad. Dat ontdek je via een app die ontwikkeld werd met KANAL-Centre Pompidou en Orange Belgium. Zo zie je hoe Marcel Duchamp Manneken Pis ontmoet. Of ontdek je bij het erfgoedcafé *Het Goudblommeke in papier* – geliefd door Magritte en Scutenaire - *Bottle-bottle Opener* van Georges Brecht.

Praktische informatie

- Hahaha. De humor van de kunst
- Open voor het publiek van 15 september 2021 tot 16 januari 2022
- ING Art Center, Koningsplein 6, 1000 Brussel
- ing.be/art
- Van woensdag tot zondag, telkens van 10 uur tot 18 uur
's Vrijdags avondopenstelling tot 21 uur
- Tarieven: tussen 0 en 12 euro; -50% voor alle ING-klanten
- Om de veiligheid van de bezoekers te verzekeren, neemt ING verschillende hygiënemaatregelen conform de overheidsrichtlijnen.

Perscontact

Joëlle Neeb

Woordvoerder van ING België

joelle.neeb@ing.com

+32 478 630 387